

TAK CZY NIE DLA UNII?

część I

ISBN: 83-907415-7-1

Co tydzień

DZIEŃ
na każdy dzień tygodnia

GŁOS POMORZA ~

GŁOS
Głos Pomorza i Kujaw

kurier

Poranny

NTD
Najwyższe Trybunał Sprawiedliwości

TYGODNIK
LUBUSKI - JACOBOWSKIE

Przełom

SŁOWO POLSKIE

Trzy lata temu Unia Europejska postanowiła podjąć negocjacje z Polską i czterema innymi państwami Europy Środkowo-Wschodniej; od tego czasu wiemy, że nasz kraj w ciągu kilku najbliższych lat może stać się jej pełnoprawnym członkiem. Zdecydujemy o tym sami, w referendum.

Co nasze „tak” lub „nie” może oznaczać dla każdego z nas?

WSPÓLNOTA WSPÓLNOT

Zacznijmy od tego, jak można by najprościej i najkrócej odpowiedzieć na pytanie, czym jest Unia Europejska?

Jest związkiem kilkunastu już dziś państw Europy, które dobrowolnie zrzeszyły się dla osiągnięcia wytyczonych sobie celów. Jaka główne zadanie Unia przyjęła organizowanie współpracy między krajami członkowskimi i ich obywatelami w podstawowych, najważniejszych dziedzinach:

- bezpieczeństwa mieszkańców,
- postępu gospodarczego i społecznego,
- ochrony wolności, praw i interesów wszystkich obywateli.

Niepokoje niektórych z nas, czy utworzenie takiej wspólnoty nie może zagrozić odrębności krajów członkowskich, ich tradycji, obyczajom, tożsamości narodowej?

Wspólnotę Europejską powołano 43 lata temu – jak widać, przez ten czas nic takiego nie stała się w żadnym z krajów tworzących dzisiejszą Unię. Francja nie stała się mniej francuska ani Italia mniej włoska.

Unia nie ingeruje w tożsamość państw członkowskich ani ich mieszkańców, w ich historię i tradycję, nie ma więc mowy o tym, żeby kraje te z powodu przynależności do UE miały stać się identyczne. Przeciwnie: można zaryzykować przypuszczenie, że pewne wartości łatwiej obronią się przed amerykańską „kulturą” hamburgera i oper mydlanych właśnie w Europie zjednoczonej, silniejszej ekonomicznie, więc i kulturowo bardziej atrakcyjnej. A dema-

kratyczne swobody, poszanowanie podstawowych praw człowieka, prywatnej własności i wolnego rynku – czego gwarantem jest Unia – z pewnością mogą sprzyjać rozwojowi kultury w każdym kraju członkowskim, jeśli jego mieszkańcy pociągają to wykorzystać i sami szanują dziedzictwo własnej tradycji.

INSTYTUCJE I WSPÓLNOTY

Unia Europejska opiera się na trzech filarach. Pierwszy z nich tworzą wspólnoty o charakterze gospodarczym. Drugi to WSPÓLNA POLITYKA ZAGRANICZNA I BEZPIECZEŃSTWA, a do trzeciego należą zadania z zakresu WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

WSPÓLNOTY GOSPODARCZE

➤ **Wspólnota Europejska (WE)**, dawniej nazywana EWG, czyli Europejską Wspólnotą Gospodarczą, powstała w roku 1957, po podpisaniu traktatu rzymskiego przez Belgię, Francję, Holandię, Luksemburg, Niemcy i Włochy. Najważniejsze osiągnięcie WE to ustanowienie Rynku Wewnętrznego, który opiera się na czterech podstawowych swobodach: wolnym przepływie towarów, usług, osób i kapitału między krajami członkowskimi. W 1999 r. powstała Unia Gospodarcza i Walutowa, (która ma m.in. doprowadzić do zastąpienia walut narodowych przez euro), co zamknięcie etapu integracji gospodarczej.

➤ **Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWIS)** powstała w 1951 r. w celu stworzenia wspólnego rynku surowców

oraz produktów przemysłu węglowego i stalowego.

➤ **Europejska Wspólnota Energii Atomowej (EURATOM)** utworzona w 1957 r. Jej najważniejszym zadaniem jest opracowanie rozwiązań pozwalających na pokojowe wykorzystanie energii jądrowej.

UNIJA BIUROKRACJA

Jest wiele mitów na ten temat. Komisja Europejska zatrudnia 16 tys. osób – to spora liczba, ale większość państw posiada dużo liczniejsze administracje.

Demokratyczne sposoby zarządzania Unią wypracowywane są przez jej członków od dziesięcioleci, a obecnie zwiększono nacisk na ich usprawnienie.

INSTYTUCJE UE

➤ **Rada Europejska** w sensie prawnym nie jest organem Unii, jednak odgrywa bardzo ważną rolę. Obraduje co najmniej dwa, z reguły jednak trzy razy w roku. Tworzą ją szefowie państw i rządów krajów członkowskich oraz przewodniczący Komisji Europejskiej (wspierany przez ministrów spraw zagranicznych i jednego członka tej komisji). Rada ustala ogólne cele polityczne Unii, ma też znaczący udział w opracowywaniu traktatów.

➤ **Rada Unii Europejskiej** to najwyższy organ polityczny krajów Piętnastki. Jest odpowiedzialna za wspólną politykę zagraniczną i wewnętrzną Unii. W jej skład

AUSTRIA

Powierzchnia:
83 859 km²
Ludność:
7.810 tys.

BELGIA

Powierzchnia:
30 518 km²
Ludność:
10 020 tys.

DANIA

Powierzchnia:
43 093 km²
Ludność:
5.160 tys.

FINLANDIA

Powierzchnia:
338 145 km²
Ludność:
5 050 tys.

FRANCJA

Powierzchnia:
543 965 km²
Ludność:
56.615 tys.

GRECJA

Powierzchnia:
131 957 km²
Ludność:
10 265 tys.

HISZPANIA

Powierzchnia:
504 750 km²
Ludność:
38 870 tys.

HOLANDIA

Powierzchnia:
41 473 km²
Ludność:
15 240 tys.

IRLANDIA

Powierzchnia:
70 284 km²
Ludność:
3 525 tys.

LUKSEMBURG

Powierzchnia:
2 586 km²
Ludność:
390 tys.

NIEMCY

Powierzchnia:
356 854 km²
Ludność:
81 340 tys.

PORTUGALIA

Powierzchnia:
92 389 km²
Ludność:
9 880 tys.

SZWECJA

Powierzchnia:
449 964 km²
Ludność:
8 710 tys.

WIELKA
BRYTANIA

Powierzchnia:
244 110 km²
Ludność:
57 560 tys.

WŁOCHY

Powierzchnia:
301 277 km²
Ludność:
57 805 tys.

POLSKA

Powierzchnia:
312 685 km²
Ludność:
38 420 tys.

wchodzą ministrowie państw członkowskich. Obrady odbywają się w Brukseli lub Luksemburgu. Przewodniczy jej minister (najczęściej spraw zagranicznych) tego kraju członkowskiego, który w danym czasie przewodniczy UE (obecnie jest to Francja).

→ **Komisja Europejska** (mieści się w Brukseli) jest organem wykonawczym, czyli czymś w rodzaju „rządu” Unii. Tworzy ją 20 komisarzy, wybieranych raz na pięć lat.

→ **Parlament Europejski** (z siedzibą w Strasburgu) zatwierdza budżet Unii i kontroluje prace Komisji Europejskiej. Należy do niego wybór rzecznika praw obywatelskich oraz ratyfikacja układów stowarzyszeniowych i członkowskich. Zasiada w nim

600 deputowanych, wybieranych w wyborach powszechnych i bezpośrednich.

Polska dąży do tego, aby mieć taką liczbę własnych posłów jak Hiszpania (64). Według założeń Traktatu Amsterdamskiego, liczba posłów Parlamentu Europejskiego nie może przekroczyć 700.

→ **Trybunał Sprawiedliwości** (Luksemburg) to organ sądowy Unii. Tworzy go 15-osobowy skład sędziowski. Rozstrzyga spory dotyczące unijnego prawa i kontroluje wprowadzanie go w życie. Stronami stającymi przed trybunałem mogą być państwa członkowskie, przedsiębiorstwa, organy UE i obywatele Unii.

→ **Trybunał Obrachunkowy** (Luksemburg) sprawuje kontrolę nad budżetem UE.

W jego skład wchodzi 15 członków, po jednym z każdego państwa.

Prace Rady oraz Komisji wspierają:

→ **Komitet Ekonomiczno-Społeczny** tworzony przez 222 kupców, producentów, rzemieślników i przedstawicieli wolnych zawodów.

→ **Komitet Regionów** „specjalizujący się” w sprawach lokalnych, związanych z rozwojem regionów. Zasiada w nim 222 przedstawicieli jednostek samorządowych (na obszarze UE jest około 200 regionów).

→ **Komitet Stałych Przedstawicieli (COREPER)** tworzony przez ambasadorów państw członkowskich akredytowanych przy UE.

POLSKA – PIĘĆ PRZED DWUNASTĄ

Decyzje związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej podejmuje Komitet Integracji Europejskiej, na czele z premierem. W skład KIE wchodzi również ministrowie odpowiedzialni m.in. za ochronę środowiska, transport, rolnictwo, finanse itd. – wszystko to, co jest przedmiotem negocjacji w związku z integracją z Unią Eu-

ropejską. W pracach nad przystąpieniem Polski do Unii biorą też udział sekretarz KIE oraz główny negocjator, czyli Pełnomocnik Rządu ds. Negocjacji o Członkostwo RP w UE. Stanowisko to zajmuje Jan Kułakowski. Ten 70-letni dyplomata jest doskonale znany w Brukseli. Od 1990 do 1996 roku był ambasadorem Polski przy UE. To właśnie podczas jego kadencji Polska podpisała układ stowarzyszeniowy ze Wspólnotami Europejskimi i złożyła wnioski o członkostwo.

Na czym polegają negocjacje i w jaki sposób się odbywają?

Proces negocjacji jest skomplikowany. Strona polska przygotowuje projekty stanowisk, nad którymi pracują specjalne zespoły międzyresortowe. Po kolejnych poprawkach i acenach w Zespole Negocjacyjnym oraz w wymienianych zespołach zadaniowych trafiają one do Komitetu Integracji Europejskiej. Po zaopiniowaniu projektu przez Komitet – stanowiska jest przyjmowane przez Radę Ministrów, która przekazuje je Sejmowej Komisji Integracji Europejskiej oraz przewodniczącemu Zespołu Negocjacyjnego. Ten z kolei przekazuje je Komisji Europejskiej (dokładnie: ambasadorowi przy Unii tego państwa członkowskiego, które wtedy przewodniczy abradam Komisji). Teraz para na ruch Unii: Rada UE ustala ostateczną wersję stanowiska państw Piętnastki w danej sprawie. Jest ona przekazywana polskiemu głównemu negocjatorowi. W ten sposób negocjacje na dany temat zostają otwarte. Teraz pozostaje jeszcze żmudna droga wypracowania takich rozwiązań, na które godzi się i polska, i unijna strona.

NEGOCJOWANIE

Kwiecień 1994: Polska składa wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej.

Czerwiec 1995: przyjęcie Białej Księ-

gi dotyczącej sposobu przygotowania krajów, w tym Polski, do integracji z rynkiem wewnętrznym Unii.

Grudzień 1997: decyzja Rady Europejskiej o rozpoczęciu negocjacji z Turcją i pięcioma krajami Europy Śrd.-Wsch. – w tej piątce znalazła się Polska.

Marzec 1998: Londyn, Konferencja Europejska z udziałem państw członkowskich UE i krajów kandydujących. **Pawołanie Zespołu Negocjacyjnego**, na czele którego staje Jan Kułakowski; przyjęcie decyzji Rady Europejskiej w sprawie partnerstwa dla członkostwa.

Kwiecień 1998: Pierwsze spotkanie Zespołu Negocjacyjnego, rozpoczęcie pierwszego etapu negocjacji (przegląd prawodawstwa polskiego).

KORZYŚCI DLA POLSKI WYNIKAJĄCE Z WEJŚCIA DO UE:

→ **Dostęp do wszystkich funduszy pomocowych (szacuje się je na 4% naszego PKB rocznie) oraz udział w programie rozwoju najbiedniejszych regionów (obecnie cała Polska kwalifikuje się do skorzystania z niego).**

W latach 1995-99 Polska już przyznano 1.015 mln ecu.

→ **Szerszy dostęp do rynku Unii, (dzięki zniesieniu cel stanowią równie nasze produkty na rynku europejskim i polepszą się możliwości sprzedaży).**

KORZYŚCI DLA UNII

→ **Zdobycie nowego, bardzo dużego rynku zbytu.**

Polski Zespół Negocjacyjny:

Jan Kułakowski – główny negocjator
Andrzej Anonicz – sekretarz stanu w MSZ
Irena Boruta – podsekretarz stanu w Ministerstwie Transportu i Gospodarki Morskiej
Andrzej Grzelakowski – podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów
Elżbieta Modzelewska-Wąchal – wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Janusz Niedziela – sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Jerzy Plewa – podsekretarz stanu w Min. Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Marek Potrykowski – dyr. Departamentu Polityki Regionalnej i Przestrzennej w Rządowym Centrum Studiów Strategicznych
Janusz Radziejowski – podsekretarz stanu w Ministerstwie Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
Marek Rusin – podsekretarz stanu w Ministerstwie Łączności
Andrzej Ryś – podsekretarz stanu w Min. Zdrowia i Opieki Społecznej
Maria Smereczyńska – Pełnomocnik Rządu ds. Rodziny, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Piotr Stachańczyk – podsekretarz stanu w Min. Spraw Wewnętrznych i Administracji
Jan Truszczyński – Przedstawiciel RP przy Unii Europejskiej
Wilibald Winkler – podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej
Jarosław Pietras – sekretarz zespołu negocjacyjnego, podsekretarz stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej.

Wrzesień 1998: Polska jako pierwsza spośród krajów kandydujących wręcza program negocjacji.

Listopad 1998: rozpoczynają się właściwe negocjacje.

Wrzesień 1999: rozpoczęła negocjacje w sprawie polityki społecznej, zatrudnienia oraz swobodnego przepływu kapitału.

Listopad 1999: odbyła się setne posiedzenie, któremu przewodniczył Jan Kułakowski.

Do grudnia 1999 r. Polska przekazała Komisji Europejskiej stanowiska we wszystkich 29 obszarach negocjacyjnych (m.in. dotyczące prawa spółek, ochrony konsumentów, zdrowia, unii celnej, swobodnego przepływu towarów, unii gospodarczej i walutowej, polityki regionalnej, finansów i budżetu). Negocjacje zamknięta wstępnie w dziedzinach: nauka i badania, telekomunikacja, edukacja, małe i średnie przedsiębiorstwa, ochrona konsumentów, wspólnota polityka zagraniczna (w sumie w 11 tzw. obszarach negocjacyjnych).

POLSKA AMBASADA W BRUKSELI

To jedna z największych i najdroższych polskich ambasad. Została otwarta pod koniec maja 1998 roku. Nowoczesną budowlę z granitu zaprojektował Ludwik Konior, architekt polskiego pochodzenia na stałe mieszkający w Belgii. Budynek mieści 30 pomieszczeń biurowych, mieszkania dla pracowników i 6 pokoi gościnnych.

PARAGRAF DO PARAGRAFU...

Można powiedzieć, że we wszystkich krajach tworzących Wspólnoty Europejskie obowiązuje podwójne prawo. Po pierwsze jest to prawo wewnętrzne (cywilne, karne, handlowe itp.) działające na terenie danego państwa. Po drugie – prawo wspólnot, czyli zbiór tych norm, które powinny być przestrzegane przez wszystkich członków Piętnastki.

Które więc jest ważniejsze?

Nadrzędne jest prawo unijne, ca niesie za sobą obowiązek dostosowania do niego przez państwa członkowskie ich prawa wewnętrzne.

Czy wobec tego nie lepiej przyjąć jedno prawo, które obowiązywałoby we wszystkich krajach członkowskich?

Nie jest to na tyle proste, ponieważ Unia Europejska nie posiada szczegółowych kodeksów prawnych. Prawo wspólnot tworzą wszystkie zapisy, które w aczywisty sposób określają prawa lub obowiązki obywateli zrzeszonych w UE państw. Oto przykład takiego zapisu: jeden z artykułów Układu

Europejskiego mówi o zasadzie „traktowania narodowego” – oznacza to, że bez względu na narodowość wszyscy mieszkańcy krajów Unii są ludźmi posiadającymi te same prawa i obowiązki. Inny przykład to zapis mówiący o równym wynagrodzeniu dla kobiety i mężczyzny za wykonywanie takiej samej pracy.

Prawo Europejskie opiera się na kilku traktatach (m.in. Traktacie Ustanawiającym Wspólnotę Europejską lub Traktacie o Unii Europejskiej).

Nad zmianami w polskim prawie pracuje specjalnie w tym celu powołana w parlamencie Komisja Prawa Europejskiego. W jej skład wchodzi m.in.: Bronisław Geremek (przewodniczący), Ryszard Czarnecki (jego zastępca), Antoni Macierewicz, Józef Oleksy, Waldemar Pawlak i Hanna Suchocka.

Pierwszym etapem integracji jest unia gospodarcza państw, co oznacza, że podczas dostosowywania prawa wewnętrznego państwa-kandydata do prawa UE główny nacisk kładziony jest na zagadnienia gospodarcze. Prawo celne, bankowe, rachunkowość i prawa pracy są więc uważane za dziedziny ważniejsze od innych.

Na czym polega proces harmonizacji prawa polskiego z prawem Unii Europejskiej?

Na zmianie obowiązujących norm prawnych, które są sprzeczne z zasadami wspólnot. Nastąpi tzw. standaryzacja prawa. Oznacza to, że polskie prawo jest przystosowywane do wymogów Unii we wszystkich dziedzinach: począwszy od prawa celnego, podatkowego, poprzez cywilne, na karnym kończąc. Przegląda się wszystkie akty prawne (tzw. Screening) i, jeśli nie są one zgodne z prawem Unii, zmienia się je.

Jakie będą zmiany najbardziej zauważalne na co dzień?

■ Np. zniesienie monopolu Telekomunikacji Polskiej S.A., co oznacza pojawienie

się konkurencji, a więc możliwość spadku cen za połączenia telefoniczne.

■ Można też będzie dochodzić przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości praw wynikających z przepisów unijnych, w przypadku np. stosowania praktyk monopolistycznych czy nierównego traktowania na rynku.

■ Zastanie wprowadzona odpowiedzialność producentów lub importerów za towary sprzedawane na naszym rynku. Zwiększą się prawa konsumentów.

■ Entuzjastów szybkiej jazdy na motocyklach zmartwi pewnie fakt, że zgodnie z unijnym prawem moc silników jednośladów nie może przekraczać 100 koni mechanicznych.

W trakcie dostosowywania prawa wewnętrznego państwa-kandydata do prawa UE główny nacisk kładzie się na prawo celne, bankowe, prawo pracy i inne zagadnienia gospodarcze.

■ Prawo Unii zakazuje wprowadzania cen dumpingowych, czyli poniżej kosztów produkcji w celu eliminacji konkurencji.

W jaki sposób Unia Europejska egzekwuje swoje prawa?

Podstawową formą jest kara finansowa, bo przecież trudna wsadzić do więzienia

Wszyscy mieszkańcy krajów UE posiadają te same prawa i obowiązki – oto przykład zapisu prawa Unii Europejskiej.

państwo lub instytucję rządową.

Czy prawo Unii będzie nam regulować... średnicę truskawek? Przecież to śmieszne!

Nie tak bardzo. Aby owoce uznane za

I gatunek mogły być takie same w Hiszpanii, Portugalii, Polsce czy Niemczech, trzeba je jakoś określić – stąd postanowienia dotyczące tej średnicy truskawek. Albo słynnej długości i krzywizny banana.

Trochę kłopotu sprawi też... mleka sojowe i serek tofu, bo zgodnie z unijną definicją mlekiem może być tylko to, co pochodzi od zwierzęcia, a serem – produkt wykonany z mleka.

ROLNICTWO – SZANSE I ZNAKI ZAPYTANIA

Jeden na 15 Polaków żyje z rolnictwa, ale co ósmy jest określany jako rolnik, choć posiada inne źródła utrzymania. Większość gospodarstw jest mała (liczy mniej niż 5 ha powierzchni) – takie cechy naszego rolnictwa pozbawiają je szans na konkurencyjność w dzisiejszym świecie i utrudniają sytuację wsi. Do rozwiązania są jeszcze inne poważne problemy:

- zbyt wysokie zatrudnienie,
- trudna sytuacja finansowa wielu go-

spodarstw, co nie pozwala im na rozwój i inwestowanie,

- słabo rozwinięta infrastruktura (sieć drogowa, wodociągowa i kanalizacyjna),
- niski poziom wykształcenia, co utrud-

Rolnictwo w krajach należących do UE jest wspierane i chronione – służą temu działania zwane Wspólną Polityką Rolną.

⊕ Korzyści dla rolników związane z integracją z UE:

- możliwość zwiększenia eksportu
- lepsze i bardziej stabilne ekonomiczne warunki produkcji
- wzrost cen niektórych produktów, a więc wzrost dochodów
- możliwość uzyskania wsparcia z budżetu UE
- wpływ na decyzje dotyczące wspólnej polityki rolnej
- ułatwiony zakup nowoczesnych technologii
- napływ inwestorów.

⊖ Zagrożenia dla rolnictwa:

- trudne warunki dostosowania rolnictwa do skomplikowanych regulacji UE
- utrata części rynku krajowego na rzecz producentów z innych krajów członkowskich Unii
- ograniczenie produkcji niektórych towarów, zgodnie z zasadami jej limitowania.

⊕ Korzyści dla konsumentów:

- większy asortyment towarów, konkurencyjność, korzystniejsze ceny
- konieczność utrzymywania przez producentów żywności norm jakościowych, reżimów czystości itp. – a więc lepsza jakość artykułów spożywczych.

nia młodym znalezienie pracy poza wsią,
■ ograniczany popyt na produkty rolne.

Wejście Polski do UE spowoduje, że zmiany trzeba będzie wprowadzać zdecydowanie i bez odkładania na „kiedys”, a jednocześnie pozwoli uzyskać większe wsparcie z budżetu Unii i wpływ na jej politykę rolną.

UWAGA – Z OSTATNIEJ CHWILI!

27 września br. podpisano porozumienie w sprawie liberalizacji handlu artykułami rolnymi. Objęła ona 75% naszej wymiany handlowej z Unią. Polscy rolnicy uzyskali dzięki temu znacznie szerszy dostęp do unijnego rynku.

Pełna liberalizacja dotyczy tzw. produktów niewrażliwych – czyli nie mających strategicznego znaczenia dla rynku – należą do nich m.in. owoce, warzywa, mięso końskie. Dzięki porozumieniu żadna ze stron nie może wprowadzić na te towary ani cel, ani subsydiów.

Dla produktów „wrażliwych”, o wyjątkowo dużym znaczeniu rynkowym (są to zboża, mięso wołowe i wieprzowe, drób, sery, masło) obowiązują bezcłowe kontyngenty. Tu też można zrobić dobry interes: np. eksport polskiej wieprzowiny wyniósł 46 tys. ton, a jej import z krajów UE – tylko 31 tys.

Porozumienie ma zacząć obowiązywać od początku 2001 roku, jeśli sprawy techniczne (np. językowe) nie spowodują opóźnień.

Jak możemy poprawić pozycję polskiego rolnictwa?

➔ Powinniśmy szybko unowocześnić produkcję.

➔ Zwiększyć liczbę zakładów przetwórczych.

➔ Lepiej zorganizować się i współdziałać. W krajach członkowskich UE ważną rolę odgrywają spółdzielnie, organizacje branżowe i stowarzyszenia producentów, rozbudowane i zatrudniające wykwalifikowanych specjalistów. W Polsce działa obecnie ponad 100 rozproszonych związków, zrzeszeń, stowarzyszeń producentów, handlowców i przetwórców – to utrudnia pra-

wadzenie wspólnej polityki, nie pozwala wzmocnić swojej pozycji w stosunku do dobrze zorganizowanych importerów z krajów Unii.

■ Możemy też wykorzystać szansę i rozwijać rolnictwo ekologiczne.

Jaką pomoc otrzymuje nasze rolnictwo ze strony UE?

■ Od połowy 1990 r. otrzymujemy środki finansowe w ramach programu PHARE (Poland Hungary Assistance to Restructuring their Economies), które obejmują także spółdzielczość wiejską i szkolenia

■ W latach 1990-99 polskie rolnictwo otrzymało 218,05 mln euro.

■ Od bieżącego roku działają nowe Specjalny Program Akcesyjny Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich – SAPARD, z którego Polska otrzyma dotacje w wysokości 168,7 mln euro rocznie. Zastanawiające przeznaczone na:

- inwestycje w gospodarstwach rolnych,
- poprawę przetwórstwa produktów rolnych i rybołówstwa,
- poprawę jakości nadzoru weterynaryjnego,

- rozwój i różnicowanie działalności gospodarczej już nie tylko w rolnictwie, ale na przykład w turystyce czy rzemiośle.

Kto dysponuje środkami pomocowymi?

Minister Finansów.

Unia, aby ułatwić przystosowanie rolnictwa krajom stowarzyszonym, przygotowała programy pomocowe.

Jak uzyskać pieniądze z unijnych funduszy na dany projekt i jakie mogą to być kwoty?

Wnioski i projekty składać można do końca roku w Regionalnych Agencjach Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w każdym z 16 województw.

Wkład środków unijnych w zależności od projektu może stanowić od 15% do 75% całkowitej sumy potrzebnej na jego realizację.

Projekt może opracować i złożyć grupa producentów lub gmina, a także indywidu-

alny rolnik, jeśli spełni pewne kryteria (chodzi o wykształcenie i staż pracy).

Na czym polega koncepcja tzw. wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich?

Chodzi o zapewnienie rolnikom nowych źródeł utrzymania. Planuje się tworzenie na wsiach miejsc pracy w dziedzinach nierolniczych, dla przykładu: przemianę małych opłacalnych gospodarstw rolnych w agroturystyczne.

Czy integracja z Unią nie doprowadzi do masowego wykupu ziemi i nieruchomości przez obcokrajowców?

Polska dba o to, aby ziemia nie trafiała w niekontrolowany sposób w ręce zagranicznych właścicieli. Jesteśmy pod tym względem bardzo ostrożni – zakup ziemi rolnej abwarowany jest wieloma obostrzeniami. Do końca 1998 r. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa sprzedała obcokrajowcom tylko 218 ha ziemi. Natomiast wielu cudzoziemców dzierżawi ziemię, na różnych zasadach.

ZAPROSZENIE DO „SOKRATESA”

PROGRAM „SOKRATES”

Młodzi ludzie wiele zyskają na wejściu Polski do Unii Europejskiej.

Dzięki temu, że jesteśmy krajem stowarzyszonym, już uczestniczymy w większości programów przygotowanych w celu poprawienia europejskiej edukacji.

Głównym programem służącym poprawie edukacji jest „Sokrates”. Jego podstawowy cel to urzeczywistnienie hasła „Europa bez granic i barier”, czyli swoboda kształcenia się za granicą. Obecnie realizowana jest jego druga edycja: „Sokrates II”, która będzie obowiązywała do 2006 r.

W ramach „Sokratesa” działa kilka „podprogramów”, odpowiedzialnych za różne dziedziny, m.in.:

- ERASMUS (szkolnictwo wyższe),
- COMENIUS (przeznaczony dla przedszkół, szkół podstawowych i średnich),
- GRUNTVIG (kształcenie dorosłych),
- MINERVA (kształcenie otwarte i na odległość),
- LINGUA (języki obce).

Wśród nich **najważniejszy, wzbudzający wielkie zainteresowanie wśród polskich studentów jest ERASMUS**. Wspieranie współpracy europejskich wyższych uczelni polega na wspólnym opracowywaniu programów nauczania, wymianie kadry akademickiej i studentów, wyjazdach stypendialnych studentów oraz uznawaniu

im okresu studiów odbywanych na uczelniach zagranicznych i zaliczaniu zdanych tam egzaminów.

Polska przystąpiła do programu SOKRATES w marcu 1998 r.

Jak otrzymać stypendium „Sokratesa”?

Przed wszystkim należy zorientować się, czy macierzysta uczelnia uczestniczy w programie (obecnie obejmuje on aż 76 polskich uczelni).

Jeśli tak – należy zgłosić się do Biura Współpracy z Zagranicą na uczelni lub do dziekanatu.

Informacji o innych stypendiach udzielają również ambasady krajów Piętnastki – co jest ważne dla osób studiujących na uczelniach nie uczestniczących w „Erasmusie”.

Jakie trzeba spełnić warunki?

■ Po pierwsze: trzeba mieć ukończony pierwszy rok studiów. Nie jest natomiast konieczna znajomość języka kraju, w którym chcemy studiować.

■ Po drugie: komisja stypendialna weźmie też pod uwagę wyniki w nauce – im lepsze, tym większa możliwość akceptacji podania.

Co dają studia w innym kraju?

Zanim uzyskamy zgodę na wyjazd, należy się nad tym zastanowić; pozwól przed wszystkim poznać język, kulturę i obyczaje tego kraju, zwiększając możliwości znalezienia w przyszłości dobrej, cie-

kawej pracy. Dzięki studiowaniu za granicą można nawiązać kontakty, które zawiodą w przyszłości.

Co daje samo stypendium?

Dzięki niemu można studiować na zagranicznej uczelni, nie płacąc za to. Pokryje ono również część kosztów utrzymania. Przeciętne stypendium takie wynosi 200 euro miesięcznie, jednak nie może przekroczyć kwoty 5000 euro rocznie. Ponadto stypendyście zostanie ułatwione znalezienie dorywczej pracy, np. w bibliotece czy barze na terenie kampusu.

Czy macierzysta uczelnia zaliczy czas studiowania za granicą na poczet edukacji krajowej?

Oczywiście, ale potrzebne jest do tego zaliczenie studiowanych przedmiotów i jego poświadczenie, czyli wpisy na indeksów lub inna forma pisemna. Pomocne w tym może być ECTS – European Credit Transfer System (Europejski System Transferu Punktów), który umożliwia sprawdzenie umiejętności studenta. W ciągu roku student powinien zdobyć 60 punktów.

Gdzie szukać informacji na temat programu?

Pod adresem: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Biuro Programu Sokrates, al. Szucha 25, 00-918 Warszawa, tel. (022) 622 37 12, 629 25 74, 622 37 04, fax. 622 37 10
<http://www.warman.cam.pl/~socrates>

PROGRAM „LEONARDO DA VINCI”

Mogą w nim uczestniczyć wszystkie podmioty zajmujące się szkoleniem zawodowym (uniwersytety, instytuty naukowe, firmy sektora prywatnego i publicznego, organizacje).

Główne założenia i cele programu to:

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych w sposób odpowiadający potrzebom rynku pracy,
- organizowanie szkoleń i praktyk zawodowych,
- ułatwianie współpracy między szkołami wyższymi a pracodawcami.

Ta ostatnie może być bardzo przydatne dla studentów IV i V roku i dawać im szansę odbycia praktyki w dobrej lub bardzo dobrej firmie. Dzięki projektowi będzie można również starać się o staże czy praktyki zagraniczne.

Do programu mogą przystąpić jedynie instytucje posiadające osobowość prawną. W tym celu na przełomie grudnia i stycznia powinny złożyć swój projekt w Krajowym Biurze Programu.

Gdzie szukać informacji?

Krajowe Biura Programu Leonarda da Vinci, Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr, Fundusz Współpracy,
ul. Koszykowa 79, 02-008 Warszawa
tel. 625 39 37, 625 28 61
<http://www.cofund.org.pl/bkkl>

PROGRAM „MŁODZIEŻ”

Skierowany jest do osób liczących sobie 15-25 lat. Obejmuje edukację pozaszkolną (i pozaakademicką). Ma wspierać finansowo działania zachęcające do udziału w życiu społecznym, rozwijające własną aktywność.

W tym programie wszystko zależy nie od wykładowców czy nauczycieli, ale od samych uczniów, ich pomysłowości i ambicji.

Szczególnie wiele uwagi poświęca się tu młodzieży wiejskiej, a także ze środowisk patologicznych – aby dopomóc w wyrównywaniu różnic wynikających z sytuacji społecznej.

QUIZ QUIZ QUIZ QUIZ

1. Ilu członków liczy UE?

- a) dwunastu
- b) piętnastu
- c) dziewięciu

2. Które z wymienionych państw nie należą do Unii Europejskiej?

- a) Irlandia
- b) Portugalia
- c) Szwajcaria

3. W którym kraju UE obowiązują inne zasady ruchu drogowego niż w pozostałych państwach?

- a) we Francji
- b) Wielkiej Brytanii
- c) Hiszpanii

4. Który z krajów-członków wspólnot słynie z wyrobu serów?

- a) Szwajcaria
- b) Niemcy
- c) Holandia

5. Gdzie mieści się siedziba parlamentu Unii?

- a) w Brukseli
- b) w Strasburgu
- c) w Madrycie

6. Gdzie pracuje Trybunał Sprawiedliwości UE?

- a) w Hadze
- b) w Brukseli
- c) Luksemburgu

7. Najmniejsze państwa – członek Unii Europejskiej to:

- a) Portugalia
- b) Luksemburg
- c) czy Irlandia?

8. Jakie państwo Unii nie posiada dostępu do morza?

- a) Hiszpania
- b) Grecja
- c) Austria

9. A w jakim obowiązują najwyższe podatki?

- a) w Szwecji
- b) Holandii
- c) Francji

10. Ile państw Unii posiada monarchów?

- a) siedem
- b) dziesięć
- c) pięć

Odpowiedzi: 1-b, 2-c, 3-b, 4-c, 5-b, 6-c, 7-b, 8-c, 9-a, 10-a